

Duomenų
apsauga

Lietuvos duomenų
apsaugos pareigūnų
asociacija

Teisėto intereso taikymo ir balanso nustatymo / balanso testo atlikimo praktika

2023-11-16

Rusnė

Juozapaitienė

- **sertifikuota duomenų apsaugos pareigūnė (PECB);**
- **atestuota vidaus auditorė;**
- **Lietuvos duomenų apsaugos pareigūnų asociacijos valdybos narė;**
- **ISO, CEN-CENELEC technikos komitetų ekspertė;**
- **ENISA patariamąsios grupės narė;**
- **ANEC viceprezidentė**

Turinys

1
**Teisėti
interesai**

3
**Balanso
testas**

2
**Tiesioginė
rinkodara**

4
Praktika

1

Teisėti interesai

Duomenų tvarkymo pagrindas

Duomenų
apsauga

Sutikimas

Sutartis

Teisės aktas

Subjekto interesai

DV ar kito asmens
teisėti interesai

Oficialus įgaliojimas

**ĮPRASTI
DUOMENYS**

Duomenų tvarkymo pagrindas

Duomenų
apsauga

Aiškus sutikimas

Asociacija ar fondas

Darbo teisė

Viešas paskelbimas

Gyvybiniai interesai

Teisiniai reikalavimai

Visuomenės sveikata

Svarbus viešas interesas

Asmens sveikata

Archyvavimas ar tyrimai

**SPECIALIŲJŲ
KATEGORIJŲ
DUOMENYS**

Teisėti interesai

Duomenų
apsauga

- Tvarkyti duomenis būtina siekiant teisėtų duomenų valdytojo arba trečiosios šalies interesų, išskyrus atvejus, kai tokie duomenų subjekto interesai arba pagrindinės teisės ir laisvės, dėl kurių būtina užtikrinti asmens duomenų apsaugą, yra už juos viršesni, ypač kai duomenų subjektas yra vaikas (BDAR 6 str. 1 d. (f) p.).

PAVYZDYS:

- Duomenų subjektų interesas yra viršesnis: kai asmens duomenys tvarkomi tokiomis aplinkybėmis, kuriomis duomenų subjektai pagrįstai nesitiki tolesnio tvarkymo

Teisėti interesai

Duomenų
apsauga

- Netaiko valdžios institucijos (kai vykdomos teisės aktuose įtvirtintos funkcijos)

SVARBU:

- Netaikoma specialių kategorijų duomenų tvarkymui
- Kuo labiau mažinamas poveikis duomenų subjekto teisėms
- **Garantijos**
 - analizuojamas kiekvienas atvejis
 - teisė nesutikti

Specialių kategorijų duomenų tvarkymas

SVARBU:

- Svarbu: kai tvarkomi specialių kategorijų asmens duomenys, turi būti taikomi du pagrindai pagal BDAR 6 ir 9 straipsnius

PVZ: vardas, pavardė (6 str.) + narystės profsajungoje faktas (9 str.)

Profiliavimas

- Organizacijoms reikalingas teisėtas pagrindas, kad jos galėtų profiliuoti asmens duomenis rinkodaros tikslais pagal BDAR.
- Profiliavimą potencialiai galima atlikti naudojant **teisėtą interesą kaip teisėtą pagrindą (išskyrus, kai taikoma BDAR 22 str. 1 d.)**.
- EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės gairės „Automatizuotas sprendimų priėmimas ir profiliavimas“ leidžia tvarkyti duomenis teisėtiems organizacijos interesams.
- Tačiau, norėdama pasinaudoti šiuo teisėtu pagrindu, organizacija turi atlikti **patikimą teisėtų interesų vertinimą** ir atlikti profiliavimą tik tuo atveju, jei vertinimas parodo, kad siūlomas duomenų tvarkymas nepažeis asmenų teisių ir laisvių.

Teisėti interesai

GALIMI PAVYZDŽIAI:

- Socialinių tinklų administravimas
- Slapukai (būtinieji)
- Tiesioginė rinkodara
- Verslo kontaktų palaikymas
- Auditavimas
- Vaizdo stebėjimas

Duomenų
apsauga

Teisėti interesai

SVARBU:

- Ar nustatyti visi atvejai, kai duomenų tvarkymo pagrindas yra teisėtas interesas?
- Ar nurodytas konkretus teisėtas interesas?
- Ar duomenų subjektas informuotas apie konkretų teisėtą interesą?
- Ar atliktas teisėtų interesų (balanso) testas?

2

Tiesioginė rinkodara

Tiesioginė rinkodara

- Veikla, skirta paštu, telefonu arba kitokiu tiesioginiu būdu siūlyti asmenims prekes ar paslaugas **ir/arba teirautis jų nuomonės dėl siūlomų prekių ar paslaugų** (Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 2 str.)
- Reklama telefonu, telefaksu, teleksu, elektroniniu paštu gali būti teikiama **tik reklamos vartotojo sutikimu** arba jo prašymu (Reklamos įstatymo 13 str. 1 d.).
- Naudoti elektroninių ryšių paslaugas, įskaitant elektroninio pašto pranešimų siuntimą, tiesioginės rinkodaros tikslu leidžiama **tik gavus išankstinį abonentu ar registruoto elektroninių ryšių paslaugų naudotojo sutikimą** (Elektroninių ryšių įstatymo 81 str. 1 d.)

Ar apklausa yra tiesioginė rinkodara? Arba NPS?

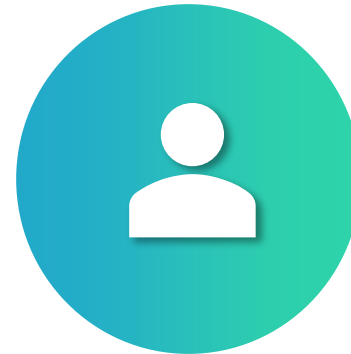
„Manytina, kad tiesiogine rinkodara laikytinas ir tiesioginis prekių ir paslaugų siūlymas, ir pranešimų siuntimas, siekiant iš duomenų subjekto surinkti duomenis, reikalingus duomenų valdytojo paslaugų ar prekių pagerinimui, todėl, jeigu duomenų valdytojas kreipiasi į asmenį su tikslu pasiteirauti tiek bendro pobūdžio, tiek apibrėžtos nuomonės dėl duomenų valdytojo paslaugos, kuri pakliūtų į konkrečios srities teisės akto apibrėžtį, ar jos kokybės, tikėtina, jog tokia operacija būtų laikoma tiesiogine rinkodara“

Tiesioginė rinkodara

Asmens duomenys gali būti tvarkomi tiesioginės rinkodaros tikslais esant vienam iš šių teisinių pagrindų:

**Duomenų
subjekto
sutikimas**

**Teisėtas
duomenų
valdytojo
interesas**

ERĮ:

tik gavus išankstinį abonentu ar registruoto elektroninių ryšių paslaugų naudotojo sutikimą.

Išankstinis sutikimas turi būti gaunamas kitais būdais:

- išreiškiant sutikimą interneto svetainėje
- sudarant sutartį
- užpildant formą
- žaidimai, laimės ratai ir pan.

*ERĮ: Elektroninių ryšių įstatymas

Tiesioginė e-rinkodara

Duomenų
apsauga

Sutikimą juridinio asmens vardu arba neprieštaravimą duoda vadovas arba kitas įgaliotas asmuo

Tai, kad oficialiame įmonės interneto tinklalapyje yra paskelbtas kontaktinis telefono numeris, savaime nereiškia, kad yra duotas sutikimas tą numerį naudoti tiesioginės rinkodaros tikslais

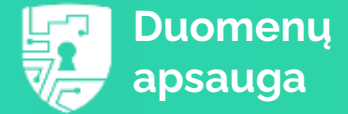

ERI:

Bet gautus klientų kontaktus
galima naudoti, kai:

- kontaktai gauti iš kliento
- naudoti **savo paties** panašių prekių ar paslaugų rinkodarai
- informuotas pirmo kontakto metu
- jei suteikiama galimybė nesutikti arba atsisakyti
- jei iš pradžių neprieštaravo (įrodymai)

VDAI sprendimai

Kai asmens duomenys yra tvarkomi remiantis BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktu, turi būti įgyvendinta BDAR 21 straipsnyje reglamentuota teisė nesutikti. Pareiškėjai duomenų **rinkimo metu** nebuvo sudaryta galimybė nesutikti arba atsisakyti tokio kontaktinių duomenų naudojimo, taigi nagrinėjamu atveju nebuvo laikytasi privalomos procedūros, siekiant asmens duomenis tvarkyti BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punkto pagrindu.

- **Elektroninio pašto pranešimas** – viešuoju ryšių tinklu nusiųstas tekstinis, balso, garso, vaizdo ar kitokios formos pranešimas, kuris gali būti saugomas tinkle arba paslaugų gavėjo galiniame įrenginyje, iki jį paslaugų gavėjas pasiima.
- Apima ir trumpųjų žinučių siuntimą telefonu
- Taikoma ir bendram el. pašto adresui (info@....)
- ERĮ išimtis skambučiams netaikoma (VDAI)

Panašios prekės

Duomenų
apsauga

- Panašumas turi būti vertinimas iš objektyvios tiesioginės rinkodaros gavėjo perspektyvos, bet ne iš tiesioginės rinkodaros siuntėjo perspektyvos
- Taigi, pagrindinis principas, kuriuo turi vadovautis tiesioginės rinkodaros siuntėjas yra pagrįsti kliento lūkesčiai
- Ar prekė arba paslauga priskiriama tai pačiai prekių / paslaugų grupei, prekės turi panašių savybių ir (ar) prekės / paslaugos tenkina tuos pačius vartotojo poreikius?

3

Balanso testas

Balanso testas

Duomenų
apsauga

1

Teisėto intereso
identifikavimas arba
tikslas testas – koks yra
duomenų tvarkymo
tikslas?

2

Būtinumo testas – ar
duomenų tvarkymas
yra būtinas tikslui
pasiekti?

3

Pusiausvyros testas – ar
teisėtas interesas yra
viršesnis už duomenų
subjektų apsaugą?

Įvertinkite, kodėl netinka kiti teisiniai pagrindai

Balanso testas

Duomenų
apsauga

- **Išsaugokite** balanso testo rezultatus.
- **Peržiūrėkite** savo teisėto intereso vertinimą atnaujinkite jį, jei reikšmingai pasikeitė tvarkymo tikslas, pobūdis ar kontekstas.
- **Jei nesate tikri** dėl balanso testo rezultatų, gali būti saugiau ieškoti kito teisėto pagrindo.

Balanso testas

Duomenų
apsauga

**Valdytojo
teisėtas
interesas**

**Duomenų
subjekto
teisės**

4

Praktika

BENDROVĖ, VYKDANTI KREDITINGUMO VERTINIMĄ

Duomenų valdytojas tvarkė kreditingumo duomenis, įskaitant duomenis apie bankrotą, remdamasis teisėto intereso pagrindu.

Priežiūros institucija ir teismas patvirtino, kad duomenų valdytojas turi teisėtą interesą, paremtą nacionaline teise. Duomenų tvarkymo tikslas - kreditingumo vertinimas, buvo svarbesnis už teisę į privatumą, kuria rėmėsi duomenų subjektas.

Austrija

SPORTO KLUBAS

Sporto klubas, veikdamas kaip duomenų valdytojas, dalijosi narių asmens duomenimis su sporto asociacija be aiškaus sutikimo.

Nyderlandų priežiūros institucija skyrė baudą.

Pateiktas apeliacinis skundas, tvarkymas grindžiamas teisėtu interesu.

Teismas pabrėžė tris teisėto intereso sąlygas ir nustatė, kad negali galutinai nustatyti, ar duomenų valdytojas turėjo teisėtą interesą.

Teismas perdavė pagrindinius klausimus ESTT.

**Nyder-
landai**

TV2 MEDIA GROUP

"TV2" nepateikė tinkamos informacijos apie duomenų tvarkymą.

CMP buvo pateiktos painios sutikimo parinktys, įskaitant identiškus procesus tiek "sutikimo", tiek "teisėto intereso" skirtukuose.

Priežiūros institucija manė, kad tai klaidina ir nusprendė, kad TV2 tvarkė asmens duomenis be galiojančio teisinio pagrindo, pažeisdama ir "sutikimo", ir "teisėto intereso" sąlygas.

Paskirta 25 650 € bauda.

Vengrija

FACTOR ENERGIA

Factor Energia siuntė reklaminius pranešimus duomenų subjektams, kurie nebuvo klientai.

Rinkodara paštu nebuvo mažiau invazinė nei kiti metodai (cold calls).

Duomenų subjektas žino, kad siuntėjas turi informacijos, pagal kurią galima nustatyti jo tapatybę.

Galėjo naudoti alternatyvius metodus, pavyzdžiui, siųsti pranešimus paštu, neįtraukdamas asmens duomenų.

Nebuvo atliktas balanso testas, kuris patvirtintų duomenų valdytojo intereso tvarkyti asmens duomenis reklamos tikslais teisėtumą.

Paskirta 24 000 EUR bauda.

Ispanija

Duomenų
apsauga

KLAUSIMAI?

RUSNĖ JUOZAPAITIENĖ

+370 698 34316

rusne@duomenuapsauga.eu

www.duomenuapsauga.eu